

Inwestor kontra sprawozdanie finansowe „jak uniknąć pułapek”

-
1. Cele i cechy jakościowe sporządzania sprawozdań finansowych.
 2. Zasady sporządzania sprawozdań finansowych.
 3. Składniki sprawozdań finansowych.
 4. Analiza poszczególnych składników sprawozdania finansowego.
 5. Możliwości manipulacji danymi w sprawozdaniu finansowym.
 6. Opinia biegłego rewidenta.

Celem sprawozdań finansowych jest dostarczenie informacji o sytuacji finansowej, wynikach działalności oraz zmianach sytuacji finansowej jednostki, które będą **użyteczne** dla szerokiego kręgu odbiorców **użytkowników** przy podejmowaniu decyzji gospodarczych.

Cechy jakościowe sprawozdania finansowego

Sprawozdanie finansowe - czego w nim szukać

- informacje o stanie majątku spółki na dzień bilansowy,
- informacje o wyniku finansowym za dany rok obrotowy,
- informacje o wartości kapitału własnego i jego zmianach,
- informacje o wartości przepływach pieniężnych za dany okres,
- informacje o specyficznych transakcjach;
- informacje o wpływie zmian zasad rachunkowych na dane finansowe;
- informacje o dokonanych przekształceniach i przekwalifikow.;
- opis specyficznych ryzyk i wpływ tych ryzyk na sprawozdanie finansowe – np. ryzyko kontynuacji działalności;
- informacje pozabilansowe w tym informacje o zawartych istotnych umowach nieujętych w księgach.

Zasady sporządzania sprawozdań finansowych:

- **Ustawa o rachunkowości** – dotyczy wszystkich Spółek – reguluje zasady wyceny, prezentacji danych, sporządzania i publikowania sprawozdań finansowych.
- **Międzynarodowe Standardy Rachunkowości** wraz z interpretacjami – szczegółowo regulują zagadnienia nieuregulowane polskimi standardami rachunkowości.

Stosowanie MSR jest:

- obowiązkowe - dla Spółek, notowanych na rynku regulowanym (lub Spółek ubiegających się o taką możliwość),
- fakultatywne - Spółka matka notowana jest na rynku regulowanym.

Obowiązkowe informacje finansowe powinny zawierać:

- a) Bilans (sprawozdanie z sytuacji finansowej),
- b) Rachunek zysków i strat (sprawozdanie z całkowitych dochodów),
- c) Zestawienie zmian w kapitale własnym,
- d) Rachunek przepływów pieniężnych,
- e) Informację dodatkową, zawierającą opis zasad rachunkowości oraz noty objaśniające.

Do sprawozdania w przypadku spółek akcyjnych kierownik jednostki sporządza, wraz z rocznym sprawozdaniem finansowym, sprawozdanie z działalności jednostki.

Prezentacja sprawozdań finansowych

Informacje istotne z punktu widzenia inwestora

Informacja dodatkowa jako element sprawozdania finansowego

Celem informacji dodatkowej jest dostarczenie uzupełniających danych koniecznych do rzetelnej prezentacji sprawozdań finansowych.

Informacja dodatkowa powinna:

- (a) prezentować informacje na temat podstawy sporządzania sprawozdania finansowego i szczegółowych zasad rachunkowości wybranych i stosowanych w odniesieniu do znaczących transakcji i zdarzeń,
- (b) ujawniać informacje wymagane przez Ustawę o rachunkowości/ Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej, jeżeli nie są one prezentowane gdzie indziej w sprawozdaniu finansowych oraz
- (c) dostarczać informacji uzupełniających, które nie są prezentowane w bilansie, rachunku zysków i strat oraz sprawozdaniu z przepływów pieniężnych, lecz są potrzebne do osiągnięcia rzetelnej prezentacji.

Prezentacja sprawozdań finansowych

Informacje istotne z punktu widzenia inwestora

- Załącznik nr 1 do ustawy o rachunkowości określa szczegółowe wymogi o zakresie informacyjnym poszczególnych składowych sprawozdania,
- dla emitentów, dla których właściwe są polskie zasady rachunkowości - RMF w sprawie zakresu informacji wykazywanych w sprawozdaniach finansowych i skonsolidowanych sprawozdaniach finansowych, wymaganych w prospekcie emisyjnym dla emitentów z siedzibą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,,
- dla emitentów, którzy stosują MSR/MSSF - informacji w zakresie ujawnień należy szukać w każdym ze standardów.
- Informacje zawarte w sprawozdaniu finansowym mogą być wykazywane ze szczegółowością większą niż określona w załącznikach do ustawy, jeżeli wynika to z potrzeb lub specyfiki jednostki lub,
- W przypadku, gdy informacje dotyczące poszczególnych pozycji sprawozdania finansowego nie wystąpiły w jednostce zarówno w roku obrotowym, jak i za rok poprzedzający rok obrotowy, to przy sporządzaniu sprawozdania finansowego pozycje te pomija się.

Prezentacja sprawozdań finansowych

Informacje istotne z punktu widzenia inwestora

Informacja dodatkowa powinna dodatkowo zawierać informacje o:

1. transakcjach z jednostkami powiązanymi,
2. segmenty operacyjne,
3. istotnych transakcjach (wraz z ich kwotami) zawartych przez jednostkę na innych warunkach niż rynkowe ze stronami powiązanymi, przez które rozumie się jednostki powiązane,
4. charakterze i celu gospodarczym zawartych przez jednostkę umów nieuwzględnionych w bilansie w zakresie niezbędnym do oceny ich wpływu na sytuację majątkową, finansową i wynik finansowy jednostki,
5. informacje o znaczących zdarzeniach dotyczących lat ubiegłych ujętych w sprawozdaniu finansowym roku obrotowego, w tym o rodzaju popełnionego błędu oraz kwocie korekty,
6. wykaz grup zobowiązań zabezpieczonych na majątku jednostki (ze wskazaniem jego rodzaju),
7. zobowiązania warunkowe, w tym udzielone przez jednostkę gwarancje i poręczenia, także weksłowe;
8. w przypadku, gdy inne informacje niż wymienione powyżej mogłyby w istotny sposób wpłynąć na ocenę sytuacji majątkowej, finansowej oraz wynik finansowy jednostki, należy ujawnić te informacje.

Prezentacja sprawozdań finansowych

Informacje istotne z punktu widzenia inwestora

Segmenty operacyjne:

- są zaangażowane w działalność gospodarczą, z której może,
- jej wyniki operacyjne są regularnie poddawane analizie przez główny organ odpowiedzialny za podejmowanie decyzji operacyjnych,
- dla której (części składowej podmiotu) są możliwe do uzyskania odrębne informacje.

Warunki wyodrębnienia: 10% całości przychodów, aktywów, zysku – do poziomu wyodrębnienia 75% przychodów.

Ujawnienie obligatoryjne: wynik oraz suma aktywów każdego z segmentów sprawozdawczych, sumę zobowiązań każdego z segmentów sprawozdawczych, ale tylko wówczas, gdy jest regularnie przedstawiana organowi odpowiedzialnemu za podejmowanie decyzji operacyjnych.

Uzgodnienia z pozycjami rachunku zysków i strat i bilansu statutowego.

Pozostałe informacje do ujawnienia dotyczą:

- struktury przychodów operacyjnych, uzyskiwanych według ich asortymentu,
 - przychodów i aktywów w podziale na obszary geograficzne oraz
 - informacji o głównych odbiorcach (klientach) podmiotu sprawozdawczego.
-

Prezentacja sprawozdań finansowych

Informacje istotne z punktu widzenia inwestora

Lp.	Spółka	Segment 1	Segment 2	Segment 3	Segment 4	Segment 5	Segment 6	% Przychodów
1.	AGORA	Prasa codzienna	Internet	Czasopisma	Reklama	Radio	-	(5) 99,3%
2.	ASSECO	Rynek polski	Rynek bałkański	Rynek niemiecki	Rynek słowacki	Pozostałe	-	(4) 92,5% (5) 100,0%
3.	BANKBPH	Bankowość detaliczna	Bankowość korporacyjna	Rynki międzynarodowe	Pozostałe	-	-	(3) 99,1% (4) 100,0%
4.	CERSANIT	Płytki ceramiczne	Ceramika sanitarna	Pozostałe	-	-	-	(2) 87,9% (3) 100,0%
5.	CYFROWY POLSAT	Telewizji cyfrowej	Usług telekomunikacyjnych	Ogólny	-	-	-	(2) 99,9% (3) 100,1%
6.	GTC	Powierzchnie biurowe i komercyjne	Powierzchnie mieszkalne	Polska i Węgry	Rumunia i Bułgaria	Pozostałe kraje	-	(2) 100,0% (3) 100,0%
7.	KGHM	Produkcja	Pozostałe	-	-	-	-	(1) 85,7% (2) 100,0%
8.	LOTOS	Wydobywczy	Produkcja i handel	Pozostałe	-	-	-	(2) 98,6% (3) 100,0%
10.	PBG	Gaz i ropa	Woda	Paliwa	Budownictwo	Drogi	Pozostałe	(5) 98,8% (6) 100,0%
11.	PGF	Hurt	Apteki	Pozostałe	-	-	-	(2) 97,4% (3) 100,2%
12.	PKN ORLEN	Rafineryjny	Petrochemiczny	Sprzedaż detaliczna	Pozostały (korporacyjny)	-	-	(3) 99,9% (4) 100,0%

Opracowano na podstawie: Frenzel, Ignatowski, Kabalski, Ujawnienia Informacji w Sprawozdaniach Finansowych MSR 1, MSSF 7, MSSF 8, SKwP, 2011

Prezentacja sprawozdań finansowych

Informacje istotne z punktu widzenia inwestora

Lp.	Spółka	Przychody zewnętrzne	Przychody wewnętrzne	Dochody odsetkowe	Koszty odsetkowe	Amortyzacja	Inne pozycje zMSRI	Udziały MPW	Podatek dochodowy	Inne pozycje	Wynik segmentu	MPW	Nakłady	Aktywa segmentu	Zobowiązania segmentu
1.	AGORA	✓	✓	-	-	✓	✓	✓			✓	✓	✓	✓	
2.	ASSECO	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	
3.	BANKBPH	✓	✓	✓	✓	✓	✓	nd.		✓	✓	nd.	✓	✓	✓
4.	CERSANIT	✓						nd.				nd.			
5.	CYFROWY POLSAT	✓	✓			✓	✓			✓	✓		✓	✓	
6.	GTC	✓				✓	✓				✓		✓	✓	✓
7.	KGHM	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓
8.	LOTOS	✓	✓			✓					✓		✓	✓	
9.	PBG	✓	✓					nd.			✓	nd.			
10.	PGF	✓	✓								✓		✓	✓	
11.	PKN ORLEN	✓	✓			✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	
12.	POLNORD	✓	✓			✓	✓				✓	nd.	✓	✓	✓
13.	PZU	✓	✓		✓	✓	✓		✓	✓	✓		✓	✓	✓
14.	TP SA	✓	✓			✓	✓			✓	✓	✓	✓	✓	✓

Wybrane krajowe spółki giełdowe i informacje o wynikach, aktywach i zobowiązaniach segmentów za 2008 i 2009 r.
Opracowano na podstawie: Frenzdel, Ignatowski, Kabalski, Ujawnienia Informacji w SF MSR 1, MSSF 7, ...

Sprawozdanie z działalności jednostki

Sprawozdanie z działalności jednostki powinno obejmować istotne informacje o stanie majątkowym i sytuacji finansowej, w tym ocenę uzyskiwanych efektów oraz wskazanie czynników ryzyka i opis zagrożeń, a w szczególności informacje o:

- 1) zdarzeniach istotnie wpływających na działalność jednostki, jakie nastąpiły w roku obrotowym, a także po jego zakończeniu, do dnia zatwierdzenia sprawozdania finansowego,
- 2) przewidywanym rozwoju jednostki,
- 3) ważniejszych osiągnięciach w dziedzinie badań i rozwoju,
- 4) aktualnej i przewidywanej sytuacji finansowej,
- 5) nabyciu udziałów (akcji) własnych, a w szczególności celu ich nabycia, liczbie i wartości nominalnej, ze wskazaniem, jaką część kapitału zakładowego reprezentują, cenie nabycia oraz cenie sprzedaży tych udziałów (akcji) w przypadku ich zbycia,
- 6) posiadanych przez jednostkę oddziałach (zakładach),

7) instrumentach finansowych w zakresie:

- a) ryzyka: zmiany cen, kredytowego, istotnych zakłóceń przepływów środków pieniężnych oraz utraty płynności finansowej, na jakie narażona jest jednostka,
- b) przyjętych przez jednostkę celach i metodach zarządzania ryzykiem finansowym, łącznie z metodami zabezpieczenia istotnych rodzajów planowanych transakcji, dla których stosowana jest rachunkowość zabezpieczeń.

3. Sprawozdanie z działalności jednostki powinno również obejmować - o ile jest to istotne dla oceny sytuacji jednostki - wskaźniki finansowe i niefinansowe, łącznie z informacjami dotyczącymi zagadnień środowiska naturalnego i zatrudnienia, a **także dodatkowe wyjaśnienia do kwot wykazanych w sprawozdaniu finansowym.**

Sprawozdanie z działalności jednostki GPW S.A.

Pozostałe istotne informacje – **RMF w sprawie informacji bieżących i okresów przekazywanych przez emitentów, art. 91.1 Raport roczny zawiera co najmniej:**

- opis czynników i zdarzeń, w tym o nietypowym charakterze, mających znaczący wpływ na działalność emitenta i osiągnięte przez niego zyski lub poniesione straty,
- opis istotnych czynników ryzyka i zagrożeń, z określeniem, w jakim stopniu emitent jest na nie narażony,
- w zakresie, w jakim emitent odstąpił od postanowień zbioru zasad ładu korporacyjnego - wskazanie tych postanowień oraz wyjaśnienie przyczyn tego odstąpienia,
- informacje o podstawowych produktach lub usługach z określeniem wartościowym i ilościowym oraz udziałem poszczególnych produktów, towarów i usług (jeżeli są istotne) albo ich grup w sprzedaży emitenta ogółem, a także zmianach w tym zakresie w danym roku obrotowym;
- informacje o rynkach zbytu, z uwzględnieniem podziału na rynki krajowe i zagraniczne, oraz informacje o źródłach zaopatrzenia w materiały do produkcji, w towary i usługi, **z określeniem uzależnienia od jednego lub więcej odbiorców i dostawców, a w przypadku gdy udział jednego odbiorcy lub dostawcy osiąga co najmniej 10% przychodów ze sprzedaży ogółem - nazwy (firmy) dostawcy lub odbiorcy, jego udział w sprzedaży lub zaopatrzeniu oraz jego formalne powiązania z emitentem;**

Sprawozdanie z działalności jednostki GPW S.A.

- w przypadku emisji papierów wartościowych w okresie objętym raportem - opis wykorzystania przez emitenta wpływów z emisji do chwili sporządzenia sprawozdania z działalności;
- objaśnienie różnic pomiędzy wynikami finansowymi wykazanymi w raporcie rocznym, a wcześniej publikowanymi prognozami wyników na dany rok;
- ocenę, wraz z jej uzasadnieniem, dotyczącą zarządzania zasobami finansowymi, ze szczególnym uwzględnieniem zdolności wywiązywania się z zaciągniętych zobowiązań, oraz określenie ewentualnych zagrożeń i działań, jakie emitent podjął lub zamierza podjąć w celu przeciwdziałania tym zagrożeniom;
- wartość wynagrodzeń, nagród lub korzyści, w tym wynikających z programów motywacyjnych lub premiowych opartych na kapitale emitenta, w tym programów opartych na obligacjach z prawem pierwszeństwa, zamiennych, warrantach subskrypcyjnych;
- wszelkie umowy zawarte między emitentem, a osobami zarządzającymi, przewidujące rekompensatę w przypadku ich rezygnacji lub zwolnienia z zajmowanego stanowiska bez ważnej przyczyny lub gdy ich odwołanie lub zwolnienie następuje z powodu połączenia emitenta przez przejęcie.

Analiza poszczególnych składników sprawozdania finansowego

- Zmiany w stosowanych zasadach rachunkowości,
- Zasady amortyzacji majątku,
- Polityka tworzenia rezerw (wartości szacunkowe),
- Wycena zapasów,
- Kontrakty długoterminowe,
- Wycena instrumentów finansowych,
- Nieruchomości inwestycyjne.

Analiza poszczególnych składników sprawozdania finansowego

Patrząc na bilans ostatniego okresu możemy szybko ocenić następujące rzeczy:

1. Kapitał własny czyli wartość księgową firmy.
2. Kapitał obrotowy czyli różnicę między aktywami obrotowymi a zobowiązaniami krótkoterminowymi (minus rezerwy jeśli są utworzone).
3. Strukturę kapitału czyli proporcję kapitału własnego do zobowiązań.
4. Wskaźniki płynności czyli stosunek aktywów obrotowych do zobowiązań bieżących.

Analiza poszczególnych składników sprawozdania finansowego

- 1) Porównanie danych z informacją dodatkową, która uszczegóławia pojedyncze pozycje RZiS oraz dostarcza informacji o przyczynach ich wzrostu bądź spadku,
- 2) Analiza sprawozdań w układzie okresowym (kwartalnym, półrocznym),
- 3) Struktura przychodów – jej zgodność z branżą spółki,
- 4) Zależności pomiędzy przychodami, a kosztami,
- 5) Struktura wypracowywanego zysku – nie liczy się jedynie zysk netto,
- 6) Analiza stawki efektywnej podatku dochodowego.

Analiza poszczególnych składników sprawozdania finansowego

Warianty przepływów	Działalność operacyjna	Działalność inwestycyjna	Działalność finansowa
I	+	+	+
II	+	+	-
III	+	-	+
IV	+	-	-
V	-	+	+
VI	-	+	-
VII	-	-	-
VIII	-	-	-

Analiza poszczególnych składników sprawozdania finansowego

- I (+++) sytuacja bardzo korzystna, przedsiębiorstwo ma wysoką płynność finansową. Stwarza dobre warunki dla rozwoju przedsiębiorstwa.
- II (++-) pozytywna – gdy przedsiębiorstwo dokonuje restrukturyzacji i wymienia przestarzałe środki trwałe; negatywna – gdy w warunkach trudności ze spłatą zobowiązań z wpływów osiągniętych z działalności operacyjnej dokonuje wyprzedaży majątku
- III (+-+) zakupywane środki trwałe ze środków z działalności operacyjnej i obcych źródeł finansowania – typowa sytuacja przedsiębiorstw znajdujących się w fazie rozwoju
- IV (+--) korzystna, gdy nadwyżka z działalności operacyjnej pozwala na pokrycie wydatków związanych z inwestycjami i spłatą kredytów; niekorzystna – gdy nie wystarcza
- V (-++) przedsiębiorstwo pokrywa niedobór środków pieniężnych na działalność operacyjną z wpływów ze sprzedaży składników aktywów i z zaciągniętych kredytów

Analiza poszczególnych składników sprawozdania finansowego

- VI (-+ -) trudności finansowe, niedobór środków pieniężnych w działalności operacyjnej oraz zobowiązania wobec wierzycieli regulowane są z wpływów ze sprzedaży składników majątku trwałego
- VII (-- +) niedobór środków pieniężnych w działalności operacyjnej i inwestycyjnej przedsiębiorstwo pokrywa ze środków pozyskanych z zewnętrznych źródeł finansowania (kredytów lub wpływów ze sprzedanych papierów); w przedsiębiorstwach rozwijających się i podejmujących wzmożony wysiłek inwestycyjny, co zapewnia dobre perspektywy na przyszłość
- VIII (---) kiedy we wcześniejszych okresach zostały zgromadzone duże zasoby środków pieniężnych.
- W dłuższym okresie czasu prowadzi do bankructwa

Możliwości oddziaływania na wynik

Kierownik jednostki (zarząd) próbuje najczęściej przedstawić podejmowane przez siebie działania w jak najlepszym świetle.

Stąd zdarzają się przeoczenia, omyłki lub celowe ubarwianie wyników osiągniętych przez spółkę. Np. dzieje się tak w sytuacji:

- Zmian zarządu,
- Upublicznienia akcji,
- Konieczności pozyskania kapitału obcego (kredyt, emisja).

W mniejszych spółkach może być to spowodowane brakiem znajomości zasad rachunkowości, w większych – gdzie księgowość jest już prowadzona przez wydzielone jednostki lub firmy zewnętrzne – tego typu postępowanie przyjmuje znamiona manipulacji wynikami.

Przedsiębiorstwa mogą zatem oddziaływać na wynik na dwa sposoby:

- 1) wykorzystując możliwości, jakie dają przepisy rachunkowe,**
- 2) naruszając przepisy rachunkowe (manipulowanie wynikami) – zawyżanie aktywów lub zaniżanie zobowiązań.**

Obszary ryzyka:

- 1) kapitalizacja kosztów remontów,
- 2) koszty własnych zasobów zaliczane do inwestycji,
- 3) zmiana stawek amortyzacji i przeszacowanie wartości aktywów,
- 4) opóźnienie oddania środka trwałego do użytkowania,
- 5) utrata wartości aktywów,
- 6) niewykorzystywany majątek,
- 7) ujęcie kosztów finansowych.

Podstawowe zagrożenia obejmują:

- 1) spadek wartości godziwej zapasów poniżej wartości bilansowej (brak odpisów),
- 2) zawyżenie TKW (w tym niewykorzystane moce produkcyjne),
- 3) niezgodny z prawem i polityką rachunkowości sposób wyceny zapasów,
- 4) aktywowanie, jako produkcja niezakończona, zleceń produkcyjnych w stosunku do których w istocie nastąpiło ich zaniechanie,
- 5) brak ujawnienia rozchodu zapasów w dacie transakcji sprzedaży,
- 6) rozchody i wydanie zapasów bez ich sprzedaży (zagarnięcie mienia, nadmierne wydanie na promocję, reklamę, darowizny itp.).

Należności, a wynik

Oprócz zapasów firma ma duże pole do zmian w zakresie należności. W szczególności dotyczy to aktualizacji należności.

- 1) Brak wystarczających odpisów na należności,
- 2) Ujęcie należności przeterminowanych jako należności długoterminowych też należy do manipulacji,
- 3) Niewłaściwa wycena udzielonych pożyczek, w tym pożyczek „rolowanych” do jednostek powiązanych,
- 4) Dopłaty do kapitału spółek powiązanych na pokrycie straty wykazywane bez analizy ich możliwości zwrotu.

- 1) Spółka może nie ujawniać wszystkich istotnych informacji o grożących jej karach, procesach, kosztach reklamacji, udzielonych gwarancjach, brak ujawnień rezerw na świadczenia pracownicze,
- 2) Rezerwy to również narzędzie do przetransferowania lepszych wyników na przyszłe lata. Jeśli firma osiąga plan w zakresie wyniku finansowego z dużą nadwyżką, może jego część "ukryć" pod postacią rezerwy, a następnie rozwiązać w przyszłym, gorszym finansowo, roku. Należy dokładnie analizować, co było przyczyną rozwiązania rezerwy. Czy było to ekonomicznie uzasadnione, czy faktyczne przesłanki pozwalały na rozwiązanie takiej rezerwy?

- 1) Brak kompletności zobowiązań ze względu na sposób ich ujęcia w momencie otrzymania obciążenia (np.: opóźniona faktura wykonawcy), a nie w momencie otrzymania usługi,
- 2) Brak naliczenia należnych kontrahentom odsetek za nieterminowe płatności,
- 3) Niewłaściwa wycena kredytów i pożyczek, zwłaszcza w przypadku, gdy umowa przewiduje odroczenie płatności, kapitalizację odsetek lub oparta jest o stałe oprocentowanie,
- 4) Nieujęcie zobowiązań, o ile obowiązek ich zapłaty jest odroczony w czasie,
- 5) Udzielanie gwarancji i poręczeń innym jednostkom za pośrednictwem jednostek zależnych.

Inne nietypowe operacje

- Opcje menadżerskie,
- Aporty w sprawozdaniach spółek przekazujących i przyjmujących,
- Instrumenty pochodne,
- Wartość godziwa,
- Aktywa na odroczony podatek od straty podatkowej,
- Wycena kontraktów długoterminowych,
- Zmiany zasad konsolidacji.

Przykłady operacji i związanych z nimi ujawnień

Przykład 1

Porównanie zmian polityki rachunkowości w roku 2011 do roku 2010 przykład z informacji dodatkowej Grupy Kapitałowej Grupy LOTOS S.A. za 2011 rok.

Tab.13: Wyniki operacyjne Grupy Kapitałowej Grupy LOTOS S.A. za 2011 rok.

		2Q2011	1Q2011	2Q2010	2Q11/1Q11	2Q11/2Q10
Przychody ze sprzedaży	mln zł	6 781,4	6 515,2	4 742,7	4,1%	43,0%
EBITDA	mln zł	466,8	533,7	383,8	-12,5%	21,6%
Wynik operacyjny	mln zł	321,1	412,6	292,4	-22,2%	9,8%
Wynik operacyjny wg LIFO	mln zł	81,0	134,5	39,2	-39,8%	-

Przykłady operacji i związanych z nimi ujawnień

Przykład 1

**z dniem 1 stycznia 2011 roku Grupa zmieniła zasady rachunkowości w zakresie stosowanych kursów do operacji gospodarczych wyrażonych w walutach obcych. Zastosowanie nowych zasad rachunkowości nie wpłynęło w I kwartale 2011 roku na wynik netto ogółem Grupy, natomiast wpłynęło na wartości prezentowane w sprawozdaniu z pełnego dochodu odpowiednio w części operacyjnej i finansowej. Dla zachowania porównywalności, zasady te wprowadzono w innych prezentowanych tu okresach.*

Spółka szczegółowo opisała wpływ zmian w polityce rachunkowości oraz pokazała przeliczenie danych w układzie tabelarycznym za rok poprzedni, a także wpływ na rok obecny.

Przykłady operacji i związanych z nimi ujawnień

Przykład 2

RAFAKO S.A.

Dodatkowe noty objaśniające do sprawozdania finansowego za okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2011 roku (w tysiącach złotych).

Przykładowe noty

Nota 6.2. Niepewność szacunków

Decydujący wpływ na poziom prezentowanego wyniku netto za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2011 roku oraz wartości aktywów i zobowiązań na dzień 31 grudnia 2011 roku miały szacunki dotyczące:

- poziomu budżetowanych przychodów i kosztów z tytułu realizacji umów o usługę budowlaną, stanowiących podstawę wyceny realizowanych kontraktów zgodnie z MSR 11,
- szacunek wysokości kar umownych z tytułu nieterminowej realizacji umów,
- szacunek poziomu rezerw na świadczenia pracownicze (Spółka ponosi koszty świadczeń z tytułu nagród jubileuszowych oraz świadczeń po okresie zatrudnienia),
- realizacji aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Przykłady operacji i związanych z nimi ujawnień

Przykład 2

Nota 10. Zmiana szacunków

W roku zakończonym 31 grudnia 2011 roku Spółka dokonała zmiany okresu ekonomicznej użyteczności komputerów, który został wydłużony z 5 do 7 lat. Zmiana ta ma wpływ na wysokość amortyzacji nowo przyjmowanych środków trwałych i nie wpływa na wyniki finansowe Spółki z poprzednich okresów sprawozdawczych.

Nota 11. Korekta prezentacji i błędów z lat ubiegłych

Spółka dokonała przekształcenia danych porównawczych za rok 31 grudnia 2010 roku z uwzględnieniem aktualnych zasad (polityki) rachunkowości oraz korekt błędów opisanych poniżej.

Przykłady operacji i związanych z nimi ujawnień

Przykład 2

Korekty błędów dotyczą następujących kwestii:

- korekty wyceny kontraktów o wartości planowanych przychodów poniżej 5m złotych, zgodnie z wyceną metoda „marży zerowej” polegającej na identyfikacji przychodów do wysokości kosztów kontraktu oraz rozpoznania rezerw z tytułu przewidywanych strat,
- korekty wyceny kontraktów o wartości planowanych przychodów powyżej 5m złotych, polegającej na uwzględnieniu w wycenie kontraktów naliczonych kar z tytułu nieterminowej realizacji umów (zmniejszenie prognozowanych przychodów) oraz błędu w zakresie ustalenia wysokości kar.

Przykłady operacji i związanych z nimi ujawnień

Przykład 2

Główne zmiany dotyczące prezentacji danych finansowych w sprawozdaniu sytuacji finansowej wynikają z dostosowania prezentacji transakcji gospodarczych spójnie do aktualnych polityk (zasad) rachunkowości, a dotyczących:

- wyceny oraz prezentacji rozliczeń z tytułu wyceny umów o usługi budowlane,
- reklasyfikacji należności o terminie zapadalności powyżej 12 miesięcy do aktywów finansowych długoterminowych zwiększająca przejrzystość danych finansowych oraz ułatwiająca analizę pozycji bilansowych,
- reklasyfikacji zobowiązań oraz rezerw o terminie zapadalności powyżej 12 miesięcy do zobowiązań długoterminowych zwiększająca przejrzystość danych finansowych oraz ułatwiająca analizę pozycji bilansowych,
- dokonano wydzielenia pozycji rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych z pozycji „Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania krótkoterminowe”.

Przykłady operacji i związanych z nimi ujawnień

Przykład 2

Porównywalne dane finansowe w pozycjach sprawozdania z całkowitych dochodów za 12 miesięcy 2010 roku, których prezentacja uległa zmianie w porównaniu do danych przedstawionych w sprawozdaniu finansowym za 12 miesięcy 2010 roku, zostały skorygowane w zaprezentowany poniżej sposób: (dane w TPLN).

	Przychody ze sprzedaży produktów	Koszt sprzedanych produktów i materiałów	Pozostałe przychody operacyjne	Pozostałe koszty operacyjne	Podatek	dochodowy Zysk netto
Przed korekta	1 107 134	(938 142)	10 158	(56 853)	(11 340)	40 184
Korekta błędu	590	290	–	–	(167)	713
Korekta wyceny kontraktów o wartości całkowitych przychodów poniżej 5m złotych						
Rezerwy na koszty z tytułu nieterminowej realizacji umów o usługę budowlaną	(45 562)	321	(5 049)	54 851	(867)	3 694
Po korekcie	1 062 162	(937 531)	5 109	(2 002)	(12 374)	44 591

Przykłady operacji i związanych z nimi ujawnień

Przykład 2

Widać na powyższym przykładzie, jak duży wpływ na sprawozdanie ma sposób wyceny kontraktów o usługi budowlane oraz szacunku kar za nieterminową realizację umów.

Zysk za 2010 rok został skorygowany o ponad 4 mln złotych. Czytanie sprawozdań branży budowlanej narażone jest na dużą niepewność przyjętych szacunków również na naprawy gwarancyjne.

Inwestor nie ma możliwości sprawdzenia poprawności wyliczenia budżetów na kontrakty budowlane w oparciu, o które Spółka sporządza sprawozdanie finansowe. I tak na przykład sytuacja Spółki w pierwszych latach trwania kontaktu może być dobra (na papierze) natomiast w ostatnim roku powstanie duża strata. Analiza płynności spółki może nam, zatem powiedzieć więcej o kondycji finansowej Spółki.

Dlatego w przypadku branży budowlanej ogłoszenie upadłości czasami nie jest możliwe do przewidzenia.

Przykłady operacji i związanych z nimi ujawnień

Przykład 3

Grupa PBG - upadłość związana jest z realizacją przez spółki zależne - Hydrobudowę Polską i Aprivia - kontraktów drogowych, w tym budowy odcinków autostrad A1 i A4. Kontrakty drogowe charakteryzują się dużym zapotrzebowaniem na kapitał obrotowy.

Dodatkowo, ze względu na zmianę warunków rynkowych, zwłaszcza wzrost cen materiałów, są to kontrakty nierentowne. Ze względu na udzielone poręczenia i solidarną odpowiedzialność generalnego wykonawcy i konsorcjantów na realizowanych kontraktach, do trudnej sytuacji Grupy PBG przyczynił się również jej udział w budowie Stadionu Narodowego w Warszawie.

Przykłady operacji i związanych z nimi ujawnień

Przykład 3

Duże zaangażowanie grupy PBG w te projekty (wartość wymienionych kontraktów ogółem wynosi blisko 5 mld zł netto) w tym samym okresie zwiększyło skalę problemów płynnościowych i uniemożliwiło płynne funkcjonowanie grupy.

Problemy z płynnością pojawiły się jednakże dopiero w sprawozdaniu finansowym w 2012 roku. Zatem w bardzo krótkim czasie zaledwie pół roku został złożony wniosek o upadłość likwidacyjną, bez wcześniejszych sygnałów w sprawozdaniu finansowym o pogarszającej się sytuacji grupy.

Opinia i raport biegłego rewidenta

Biegły rewident wydaje opinię, iż:

sprawozdanie finansowe przedstawia rzetelnie i jasno sytuację majątkową i finansową Spółki ... we wszystkich istotnych aspektach ... zgodnie z przyjętymi zasadami rachunkowości i przepisami prawa ...

■ **Opinia – zastrzeżenia / uwagi**

■ **Raport:**

✓ objaśnienia do zastrzeżeń i uwag

■ AUDYT ■ KONSULTING ■ KSIĘGOWOŚĆ ■ PODATKI ■ SZKOLENIA ■

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ

Marek Wojciechowski

*PKF Audyt Sp. z o.o.
Członek Zarządu
Biegły rewident*

PKF Consult Sp. z o.o. ■ ul. Orzycka 6 lok. 1B ■ 02-695 Warszawa

Tel.: 22 560 76 50 ■ Fax: 22 560 76 63 ■ pkfconsult@pkfpolska.pl

W skład Grupy Kapitałowej PKF Consult wchodzi: spółka dominująca PKF Consult Sp. z o.o. oraz cztery spółki zależne: Audyt Sp. z o.o., PKF Tax Sp. z o.o., PKF Centrum Rachunkowości Sp. z o.o. oraz PKF Capital Sp. z o.o.

Rozpoczęliśmy działalność w zakresie doradztwa gospodarczego i audytu finansowego prawie 20 lat temu jako AiE Consult.

Dzisiaj PKF to jedna z największych firm audytorsko – konsultingowych w Polsce i jedna z wiodących sieci audytorów i konsultantów w świecie. Nasze zespoły eksperckie; audytorów, doradców podatkowych, analityków finansowych, certyfikowanych księgowych funkcjonują w lokalnych biurach w Polsce. Ich cel to kompleksowe wspomaganie wdrażania skutecznych strategii biznesowych, wzmacnianie konkurencyjności, innowacyjności i wiarygodności przedsiębiorstw.

Nasze linie biznesowe to:

- działalność audytorska
- doradztwo podatkowe
- konsulting gospodarczy
- outsourcing księgowy i kadrowo – płacowy
- szkolenia

Pozycja PKF na Rynku

- **3 miejsce** dla Grupy PKF Consult w rankingu firm audytorskich pod względem liczby badanych spółek giełdowych (wg dziennika „Rzeczpospolita” i „Parkiet” z 27.02.2012)
- **8 miejsce** w rankingu firm audytorskich wg dziennika „Rzeczpospolita” (27.02.2012)
- Jakość naszych usług na rynku kapitałowym zaowocowała przyznaniem tytułu Giełdy Papierów Wartościowych **„Firmy partnerskiej GPW dla MSP”** oraz **„Lidera rynku pierwotnego”**
- Jesteśmy **Autoryzowanym Doradcą rynków NewConnect i Catalyst**
- Wysoką jakość usług uhonorował **Bank Światowy** przyznając akredytację na badanie ich grantów u beneficjentów
- W 2008 roku zostaliśmy zauważeni jako firma o wysokiej dynamice przychodów uzyskując tytuł **„Diament Forbesa”**

Zmiana siedziby PKF w Warszawie

*Za kilka miesięcy **mija 20 lat** od momentu, kiedy nasza **spółka PKF Consult** stawiała pierwsze kroki na rynku usług audytorskich, podatkowych, księgowych i doradczych. Od tego czasu, niezmiennie z sukcesem pomagamy firmom świadcząc profesjonalne usługi z zakresu audytu, rachunkowości, podatków, doradztwa gospodarczego i szkoleń.*

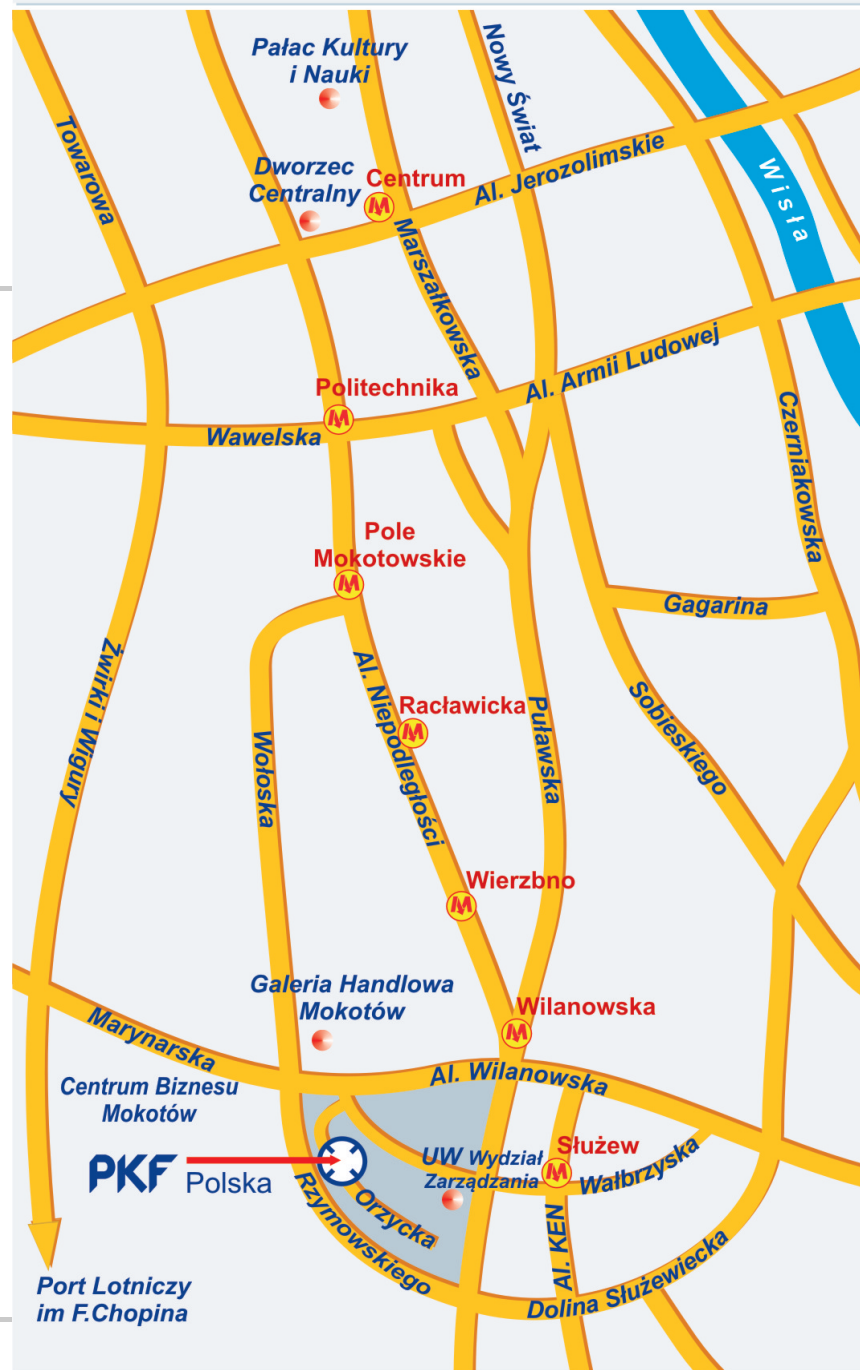
Aby umożliwić dalszy rozwój naszej spółki zdecydowaliśmy się na zmianę siedziby. Mamy własną siedzibę, nie wynajmowaną, ale naprawdę własną, wygodną i przestronną. Jest to nasz prezent na 20-lecie działalności firmy dla naszych klientów oraz pracowników i współpracowników.

Zmiana adresu siedziby PKF w Warszawie

Z przyjemnością informujemy wszystkich naszych klientów i współpracowników, że siedziba Grupy Kapitałowej PKF Consult w Warszawie z dniem 1 października 2012 r. została przeniesiona na ul. Orzycką 6 lok. 1B.

Jeśli zechcecie nas odwiedzić - zapraszamy, porozmawiamy o wspólnych przedsięwzięciach.

ul. Orzycką 6 lok. 1B, 02-695 Warszawa, tel. 22 560 76 50, fax 22 560 76 63, www.pkfpolska.pl

ZAPRASZAMY DO WSPÓŁPRACY

PKF Consult Sp. z o.o. ■ ul. Orzycka 6 lok. 1B ■ 02-695 Warszawa

Tel.: 22 560 76 50 ■ Fax: 22 560 76 63 ■ pkfconsult@pkfpolska.pl

Accountants &
business advisers

GRUPA KAPITAŁOWA PKF CONSULT

■ AUDYT ■ KONSULTING ■ KSIĘGOWOŚĆ ■ PODATKI ■ SZKOLENIA ■